

Gladheidbeleidsplan 2018-2023

Afdeling Openbare Werken
Sectie Operationele taken en Ondersteuning

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Ondernemend en betrokken.

Ons gladheidbeleid in acht besispunten

1. Bij de bestrijding van de wintergladheid staat de weggebruiker centraal. Onze gladheidbestrijding is daarom primair gericht op veiligheid, bereikbaarheid en doorstroming.
2. We werken aan de gladheidbestrijding conform de richtlijnen van het CROW.
3. We actualiseren na een periode van vijf jaar elke vier jaar ons gladheidbeleidsplan en werken voor ieder strooiseizoen een geactualiseerd uitvoeringsplan uit.
4. We gaan volledig over op preventieve gladheidbestrijding.
5. We investeren in een nauwkeurige gladheidvoorspelling met een meetstation en samenwerking met een deskundig weerbedrijf.
6. We investeren in professionaliteit met gerichte opleidingen voor coördinerende en uitvoerende medewerkers en nieuw strooimaterieel voorzien van GPS-aansturing en registratie.
7. We communiceren helder en transparant naar onze inwoners over de aanpak en de uitvoering van de gladheidbestrijding. We richten een meldpunt in voor eventuele klachten en betrekken die bij de jaarlijkse evaluatie van een strooiseizoen.
8. We besteden nadrukkelijk aandacht aan milieu en duurzaamheid bij het in te zetten materieel, het toe te passen strooimateriaal en de dosering daarvan.

Inhoud

1.	Inleiding	1
2.	Wat is wintergladheid?.....	1
3.	Evaluatie bestaande situatie	2
4.	Juridisch kader	3
4.1	Zorgplicht.....	3
4.2	Aansprakelijkheid	3
4.3	Arbeidsomstandigheden	3
4.4	Wet milieubeheer.....	3
4.5	CROW	3
5.	Beleidskader	4
5.1	Organisatievisie	4
5.2	Duurzaamheidsagenda 2018-2022.....	4
5.3	Beheer openbare ruimte	4
6.	Ontwikkelingen.....	4
7.	Visie op gladheidbestrijding	5
8.	Cyclus en besluitvorming.....	6
9.	Uitgangspunten	7
9.1	Strooiseizoen	7
9.2	Strooigebied	7
9.3	Van curatief naar preventief	7
9.4	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	7
9.5	Gladheidbestrijdingsproces.....	7
9.6	Gladheidsmeldsysteem	8
9.7	Voertuigen met GPS-besturing.....	9
9.8	Integraliteit	9
9.9	Veiligheid en bereikbaarheid.....	9
9.10	Kwaliteit.....	10
9.11	Milieu.....	10
9.12	Arbeidsomstandigheden	10
9.13	Aansprakelijkheid	10
9.14	Communicatie naar de samenleving	10
10.	Uitvoeringsplan - vooruitblik	10
11.	Financiële paragraaf	12
11.1	Kosten en dekking	12
Bijlagen		14
1.	Categorieën en prioriteiten gladheidbestrijding (CROW)	14

1. Inleiding

Wintergladheid. Als weggebruiker kunnen we er flink last van hebben. Bevroren of besneeuwde wegen, straten met moeilijk waar te nemen ijsel. Het kan verraderlijk glad zijn en onze veiligheid is al snel in het geding. En ook de bereikbaarheid en de doorstroming van het verkeer worden bemoeilijkt. Daarom zet de gemeente Edam-Volendam de weggebruiker centraal bij de bestrijding van wintergladheid. In het voorliggende gladheidsplan beschrijven we hoe wij optredende wintergladheid proactief en adequaat willen bestrijden. Dat doen we in de geest van onze vier kernwaarden: verbinden, leiderschap, wendbaar en vertrouwen en met de ambitie 'gewoon goed'

Dit gladheidsplan wordt het eerste plan voor een periode van vijf jaar. Tot 2018 vond de gladheidsbestrijding plaats op basis van operationele uitvoeringsplannen, die informatie bevatten over onder meer de strooiroutes en het materieel. Na de fusie tussen de voormalige gemeenten Edam-Volendam en Zeevang tot de nieuwe gemeente Edam-Volendam is de behoefte ontstaan aan een integrale en uniforme beschrijving van de gladheidsbestrijding, de strooiethodiek, en het strooiemateriaal en materieel. Zodoende kunnen duidelijke doelen worden gesteld en kan worden ingespeeld op de actuele behoeften en trends, zoals bijvoorbeeld de juridificering van de samenleving.

Eén van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de voorgaande jaren is het harmoniseren van curatieve naar preventieve gladheidsbestrijding. Met een preventieve bestrijding kunnen we – in de meeste gevallen – de gladheid vóór zijn. Praktisch gesproken: het strooizout ligt al op de weg op het moment dat het gaat vriezen. Zo borgen we de veiligheid van onze weggebruikers optimaal. Gewoon goed dus.

De overgang naar volledig preventief strooien heeft nog een ander groot voordeel. Doordat we gericht strooien met een dosering die op de omstandigheden is afgestemd, brengen we het verbruik van strooizout terug. Dat bespaart kosten en dat is beter voor het milieu. Gewoon goed dus.

Er is wel wat voor nodig om over te kunnen gaan naar een preventieve gladheidsbestrijding. Wij zien gladheidsbestrijding als een samenhangend geheel van melding, organisatie, communicatie, methode, materiaal en materieel. In dit beleidsplan komen al deze onderwerpen aan de orde. We onderbouwen de kosten en de dekking om een preventieve gladheidsbestrijding mogelijk te maken en de veiligheid van onze weggebruikers optimaal te waarborgen. En we besteden ook aandacht aan de communicatie met de inwoners van onze gemeente. Wat kunnen zij van de gemeente verwachten en hoe kunnen zij participeren in de gladheidsbestrijding en het continu verbeteren ervan.

2. Wat is wintergladheid?

Wintergladheid is gladheid veroorzaakt door winterse weersomstandigheden. Dat kan op verschillende manieren ontstaan: door bevriezing van natte weggedeelten, door condensatie of door neerslag (zoals sneeuw, ijsel, hagel of mist). Wintergladheid kan ontstaan als aan twee voorwaarden wordt voldaan: de (wegdek)temperatuur is onder of rond het vriespunt en er is vocht op het wegdek aanwezig.

3. Evaluatie bestaande situatie

Binnen de gemeente Edam-Volendam wordt momenteel op twee manieren gewerkt aan de gladheidbestrijding: deels curatief en deels preventief. Curatief strooien houdt in dat er gestrooid wordt op het moment dat er gladheid geconstateerd wordt. Preventief strooien houdt in dat er gestrooid wordt als er gladheid verwacht wordt. De tweeledigheid in strooimethodieken heeft zijn oorsprong in de periode dat de voormalige gemeenten Edam-Volendam en Zeevang nog niet samengevoegd waren. In het grondgebied van de voormalige gemeente Edam-Volendam wordt curatief gestrooid en in het grondgebied van de voormalige gemeente Zeevang wordt preventief gestrooid.

Op dit moment wordt bij de afweging om al dan niet te strooien gebruik gemaakt van onder andere één wegdeksensor (die de wegdektemperatuur ter hoogte van het Bootsloot meet), de berichtgeving van MeteoGroup, een melding van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (voor het grondgebied van de voormalige gemeente Zeevang) en visuele inspecties door de dienstdoende gladheidcoördinator.

Bij geconstateerde gladheid wordt bepaald hoe en waar de gladheidbestrijding moet worden uitgevoerd. De gemeente heeft voor de uit te voeren strooiacties de beschikking over twee grote en twee kleine droogzoutstrooiers. Hiernaast is er één kleine natzoutstrooier beschikbaar (afkomstig van de voormalige gemeente Zeevang). Deze strooier wordt momenteel op kleine schaal ingezet voor het preventief strooien van delen van de gemeente waar nu in de nachtelijke uren curatief wordt gestrooid.

Een voordeel van de huidige methode van curatief strooien is dat er nooit onnodig wordt gestrooid. We strooien als het glad is. Curatieve bestrijding heeft echter ook een aantal nadelen:

- Het uitvoeren van de waarnemingen is relatief onnauwkeurig en arbeidsintensief;
- Gedurende de tijd tussen de waarneming en strooiwagen ter plaatse is sprake van een gevaarlijke verkeerssituatie;
- Er bestaat een risico op aansprakelijkheidstelling bij ongevallen of calamiteiten;
- Door de beperkte mogelijkheden van registreren van uitgevoerde acties en doseringen is juridisch gezien niet of moeilijk aan te tonen dat we als gemeente aan onze zorgplicht voor de veiligheid van weggebruikers hebben voldaan;
- De coördinatie van de strooiacties heeft een improviserend karakter.

De bovengenoemde nadelen van curatieve gladheidbestrijding nopen tot verbetering. Er is onder andere behoefte aan voorspelbaarheid, integraliteit, planmatigheid, registratie en nauwkeurigere doseringen. Met de huidige beschikbare methoden, technieken en middelen zijn deze verbeteringen goed te realiseren.

4. Juridisch kader

Bij het bestrijden van wintergladheid is een aantal juridische kaders van toepassing. Hieronder worden de hoofdlijnen weergegeven.

4.1 Zorgplicht

De wegbeheerder heeft een zorgplicht ten aanzien van het onderhouden van wegen. Dit vloeit voort uit artikel 15 van de Wegenwet en artikel 2 van de Wegenverkeerswet. Conform de wet is de gemeente verplicht haar wegen te onderhouden. Daaronder is ook de gladheidsbestrijding begrepen. De regels strekken tevens tot het verzekeren van de veiligheid op de weg, het beschermen van weggebruikers en passagiers, het in stand houden van de weg en het waarborgen van de bruikbaarheid daarvan en het zoveel mogelijk waarborgen van de vrijheid van het verkeer.

4.2 Aansprakelijkheid

Ondanks het feit dat een wegbeheerder invulling geeft aan zijn wettelijke zorgplicht, kan een weggebruiker schade oplopen als gevolg van wintergladheid. Een wegbeheerder kan hiervoor aansprakelijk worden gesteld op grond van artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek. Om een schadeclaim te weerleggen, moet de wegbeheerder kunnen aantonen dat hij zorgvuldig heeft gehandeld. Een vastgesteld gladheidsbestrijdingsbeleid is daarbij een belangrijke pijler.

4.3 Arbeidsomstandigheden

Gladheidsbestrijding vindt vrijwel altijd plaats onder moeilijke omstandigheden voor het uitvoerend personeel. Er wordt met agressieve dooimiddelen op soms nog gladde wegen gewerkt. De kaders voor de arbeidsomstandigheden en de inzet van personeel zijn te vinden in de Arbeidsomstandighedenwet en de Arbeidstijdenwet.

4.4 Wet milieubeheer

De Wet milieubeheer stelt in artikel 1.1a dat een ieder voldoende zorg voor het milieu in acht moet nemen. Deze zorg houdt in dat alle mogelijke maatregelen genomen moeten worden om de gevolgen van een handeling voor het milieu te minimaliseren. Bij de bestrijding van gladheid wordt gebruik gemaakt van dooimiddelen die een schadelijke invloed hebben op de flora en fauna. Om deze schade zoveel mogelijk te beperken, moet zo min mogelijk dooimiddel in het milieu terecht komen. De te kiezen strooimethodiek moet daarom gericht zijn op het doelgericht strooien met zo laag mogelijke doseringen.

4.5 CROW

CROW is een nationaal kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte. Dit kennisplatform ontwikkelt praktisch toepasbare kennis en brengt die onder andere naar gemeenten in de vorm van richtlijnen, aanbevelingen en systematieken. Met betrekking tot gladheid en gladheidsbestrijding heeft CROW een leidraad ontwikkeld die in de regel door wegbeheerders als kader worden gehanteerd. Aan deze leidraad wordt een zekere juridische status toegekend.

5. Beleidskader

5.1 Organisatievisie

Het strategische document 'De organisatievisie' beschrijft onze visie, onze missie en onze kernwaarden. Het voorliggende beleidsplan is geschreven met onze identiteit als uitgangspunt en vanuit onze missie 'Ondernemend en betrokken'. Het nieuwe beleidsplan geeft invulling aan ons credo 'Gewoon goed' en onze vier kernwaarden: verbinden, leiderschap, wendbaar, vertrouwen.

5.2 Duurzaamheidsagenda 2018-2022

In de duurzaamheidsagenda 'Verantwoord vooruit' wordt de ambitie van de gemeente ten aanzien van duurzaamheid vertaald. De gemeenteraad beschouwd duurzaamheid als prioriteit en wil invulling geven aan haar voorbeeldrol.

In het kader van de duurzaamheidsagenda wordt gesteld dat het behalen van duurzaamheidsdoelstellingen inzet vergt van de gehele gemeentelijke organisatie. Daarom is duurzaamheid ook een belangrijk onderwerp binnen dit gladheidsbeleidsplan. We treffen maatregelen om de gebruikte hoeveelheid strooizout te verminderen door over te gaan op preventief strooien en het gebruik van een GPS-aansturing om de hoeveelheid strooizout nauwkeurig te reguleren.

5.3 Beheer openbare ruimte

De ambitie is om door middel van een mooie en prettige openbare ruimte het karakter en de belevingswaarde van de stad en de dorpen uit te dragen, de verblijfskwaliteit voor zowel bezoekers als bewoners te vergroten en de openbare ruimte de verbindende factor te laten zijn tussen wonen, werken, toerisme en vrije tijd. Bij het opstellen van het uitvoeringsplan gladheid wordt er synergie gezocht ten aanzien van de andere beheersaspecten. Ten aanzien van beleid sluiten we met onze prioritering zo goed mogelijk aan op de gedefinieerde indeling binnen de openbare ruimte.

6. Ontwikkelingen

Bij de uitwerking van dit gladheidsbeleidsplan wordt aangesloten op een aantal algemene en specifieke ontwikkelingen. In dit hoofdstuk wordt dat nader toegelicht.

Onderzoek van het KNMI wijst uit dat de intensiteit van neerslag in de afgelopen 10 jaar extreem hoog is geweest¹. Ook is de totale hoeveelheid neerslag per jaar toegenomen. Dit is onder andere een gevolg van het feit dat de luchtstroming meer westelijk is geworden. Mogelijk speelt ook het opwarmen van het water van de Noordzee een rol. Het KNMI heeft vier klimaatscenario's opgesteld voor de jaren 2050 en 2100.

¹ <https://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/intensiteit-van-extreme-neerslag-in-een-veranderend-klimaat>

Binnen alle vier de scenario's worden de winters in de toekomst natter². Als gemeente nemen wij deze ontwikkelingen zeer serieus. Wij willen hierop anticiperen met een gladheidsbestrijdingsbeleid dat gedegen op de toekomst is voorbereid.

Als algemene maatschappelijke ontwikkeling zien we dat inwoners van gemeenten mondiger worden en gemeenten aanspreken of aansprakelijk stellen wanneer zij daartoe aanleiding hebben. Daarom moeten wij als gemeente de gladheidsbestrijding goed op orde hebben (veiligheid borgen) en acties registreren (aantonen wat we gedaan hebben).

De kennis en de technieken betreffende het bestrijden van gladheid zijn voortdurend in ontwikkeling. Het CROW heeft een gedegen en werkbaar kader ontwikkeld. Ook de technieken zijn flink doorontwikkeld. Strooiwagens kunnen middels satellietverbindingen heel nauwkeurig worden aangestuurd op routes en doseringen en de uitvoeringsgegevens worden automatisch en realtime geregistreerd. Verder is de betrouwbaarheid van voorspellingen enorm toegenomen door meetapparatuur en gerichte dienstverlening door deskundige weerbedrijven, zoals MeteoGroup.

Milieu en duurzaamheid staan lokaal, nationaal en mondiaal hoog op de agenda. Gladheid bestrijden we met zout en dat is schadelijk voor het milieu. Bij het bestrijden van gladheid moeten we daarom met behulp van kennis en technieken toe naar een gericht bestrijden met een zo laag mogelijke dosering.

7. Visie op gladheidsbestrijding

Bij de bestrijding van de wintergladheid staat de weggebruiker centraal. Onze gladheidsbestrijding is daarom primair gericht op veiligheid, bereikbaarheid en doorstroming. Bij de organisatie en uitvoering van de gladheid zijn voorspelbaarheid, milieubescherming, kosten efficiëntie, verantwoording en continu verbeteren de belangrijkste aandachtspunten.

Deze visie op gladheidsbestrijding houdt in dat we:

- Maximaal inzetten op het voorkomen van gladheid (preventie o.b.v. voorspellingen);
- Systematisch werken met prioriteiten (hoofdroutes en knelpunten eerst);
- Duidelijk naar de samenleving communiceren (wat men mag verwachten en wat er gebeurt);
- Strooiacties en zoutgebruik gedetailleerd registreren en vastleggen (verantwoording);
- Strooi materieel inzetten met een zo laag mogelijke milieubelasting (EURO6, duurzaamheid);
- Voorkomen dat we onnodig veel zout gebruiken;
- Elk strooiseizoen evalueren en verbeteren;
- Bij de monitoring en evaluatie ook input uit de samenleving ophalen.

In onze visie zijn ook kernwaarden van de gemeente terug te vinden, die het college omschreven heeft om onze ambities waar te kunnen maken. Wij verbinden, tonen leiderschap, zijn wendbaar en geven vertrouwen. Hieronder lichten wij kort toe hoe we dat in ons gladheidsbeleidsplan vertalen.

² http://bibliotheek.knmi.nl/weerbrochures/FS_Regen.pdf

Wij verbinden

Met dit gladheidbeleid stelt de gemeente de weggebruiker centraal. Tijdens de uitvoering houden we verbinding met onze inwoners door middel van een heldere communicatie en een meldpunt voor gladde situaties of eventuele klachten. Bij de evaluatie die we aan het eind van elk strooiseizoen uitvoeren, betrekken we ook de reacties van onze inwoners en/of belangenorganisaties.

Wij tonen leiderschap

Met dit gladheidbeleid tonen we leiderschap. We werken vanuit een duidelijke visie en een heldere prioritering. Inwoners, bedrijven en uitvoeringspartners weten wat ze van ons mogen verwachten.

Wij zijn wendbaar

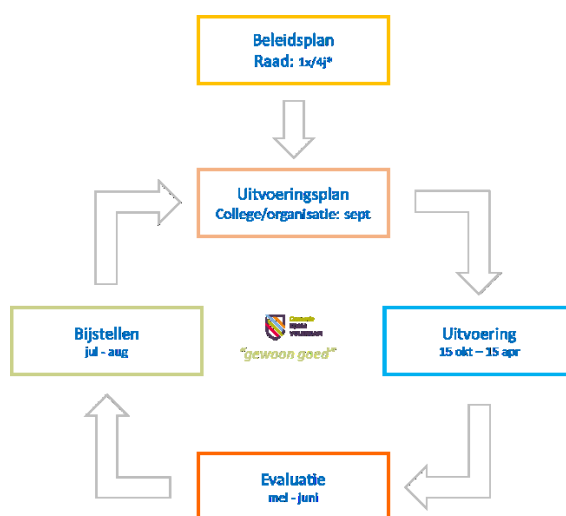
Met dit gladheidbeleid stellen we ons wendbaar op, omdat we voor ieder strooiseizoen een actueel uitvoeringsplan uitwerken dat gebaseerd is op een evaluatie van het voorgaande seizoen. Bij die evaluatie worden ook de reacties uit de samenleving betrokken.

Wij geven vertrouwen

Met dit gladheidbeleidsplan en de uitvoering ervan geven we vertrouwen aan onze inwoners. Uit een transparante communicatie vooraf, tijdens en achteraf blijkt dat we hen serieus nemen en we geven onze inwoners het vertrouwen dat zij feedback kunnen geven en zelf actief melding kunnen maken van gladde situaties.

8. Cyclus en besluitvorming

Het structureel en adequaat bestrijden van gladheid vraagt om een planmatige en cyclische aanpak. Hierin moet aandacht zijn voor beleidsvorming, besluitvorming, uitvoering en evaluatie. Het voorliggende beleidsplan wordt vastgesteld door de raad en beslaat een periode van vijf jaar. Dat is inclusief één implementatiejaar. Op basis van het beleidsplan werkt het college een uitvoeringsplan uit, dat daarna jaarlijks op ondergeschikte onderdelen door de organisatie wordt bijgewerkt. De evaluatie van een strooiseizoen (15 oktober – 15 april) is input voor het uitvoeringsplan.

Besluitvorming en cyclus

** eerste periode 4 + 1 jaar, daarna 4 jaar*

9. Uitgangspunten

9.1 Strooiseizoen

We definiëren het strooiseizoen conform de richtlijnen van het CROW als: 15 oktober – 15 april.

9.2 Strooigebied

Het strooigebied van onze gemeente bestaat uit stedelijk gebied (de voormalige gemeente Edam-Volendam) en dorpskernen in landelijk gebied (voormalige gemeente Zeevang).

Strooigebied

9.3 Van curatief naar preventief

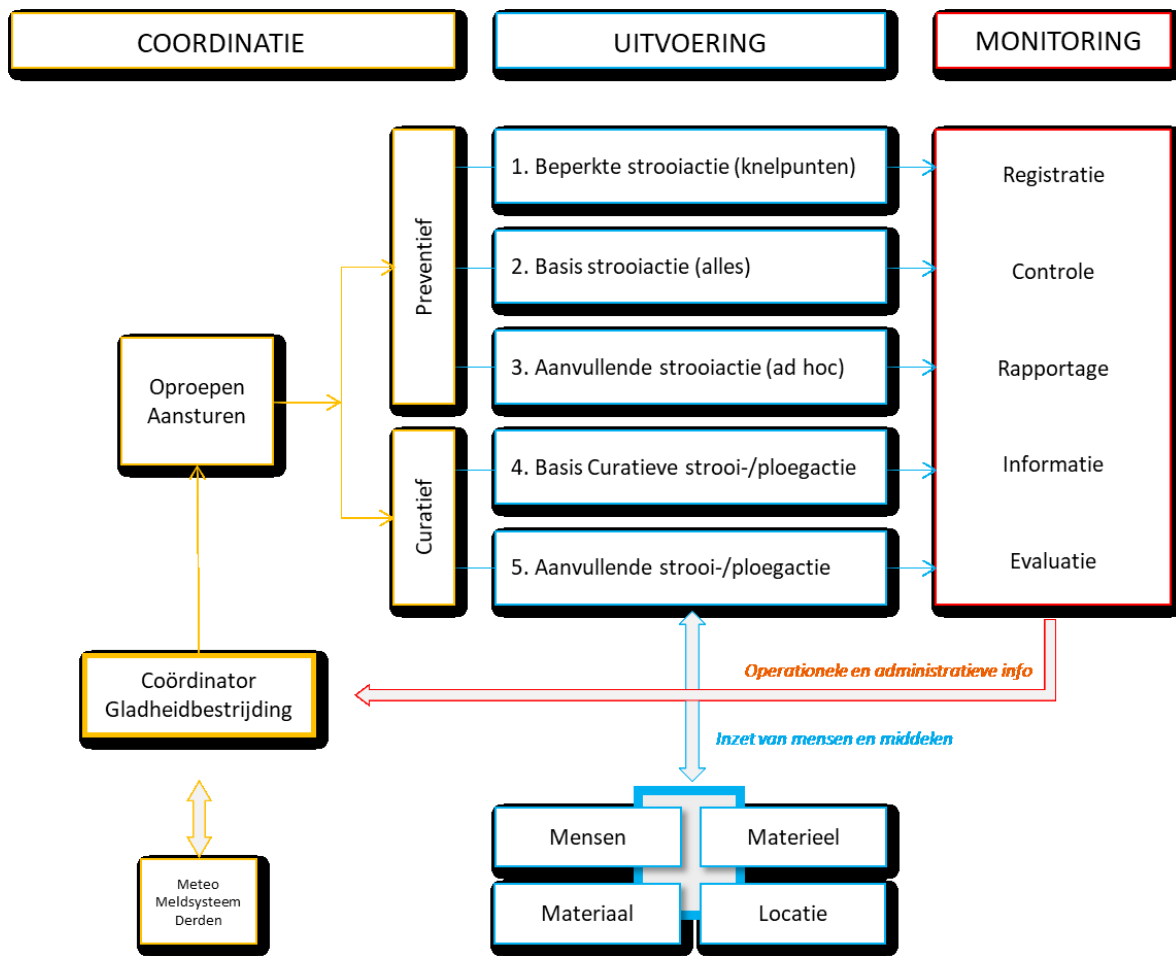
Voor het gehele strooigebied gaan we over van curatieve naar preventieve gladheidsbestrijding. Dat houdt in dat we op basis van betrouwbare en nauwkeurige voorspellingen al over gaan tot strooien voordat er gladde situaties ontstaan.

9.4 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

De gladheidsbestrijdingsdienst van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier verzorgt het preventief strooien van de primaire wegen in de dorpskernen. Deze wegen sluiten namelijk aan op de wegen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De overige wegen in de dorpskernen worden door de gemeente gestrooid.

9.5 Gladheidsbestrijdingsproces

Het gladheidsbestrijdingsproces kan als volgt in een schema worden weergegeven.

Het proces gladheidbestrijding

9.6 Gladheidmeldsysteem

Voor een goede preventieve gladheidbestrijding is een nauwkeurige gladheidverwachting essentieel. Bij naderende gladheid willen we op tijd in actie komen (belang verkeersveiligheid) en overbodige strooiacties beperken (belang milieubescherming, duurzaamheid). Daarom implementeren we in het strooiseizoen 2018-2019 een adequaat gladheidmeldsysteem.

Een gladheidmeldsysteem bestaat uit meetstations en een permanente gladheidbewaking op afstand, uitgevoerd door een deskundig weerbedrijf. Het weerbedrijf verzorgt een volledige bewaking van de gladheid en stelt een nauwkeurige lokale gladheidverwachting op. Verwachte gladheid wordt gemeld bij de gemeentelijke coördinator. Zo kan aan gemeentezijde steeds tijdig worden besloten over uit te voeren strooiacties.

Meetstations van een gladheidmeldsysteem worden op zorgvuldig bepaalde locaties aangebracht. Een meetstation omvat sensoren in het wegdek, gekoppeld aan een weerhut. Hiermee worden continu gegevens verzameld over de wegdektemperatuur, luchttemperatuur, neerslag, luchtvochtigheid en de hoeveelheid zout die nog op de weg aanwezig is. Deze gegevens worden met behulp van een computerprogramma in de werkamer van het weerbedrijf geanalyseerd.

Op basis van ingewonnen deskundig advies verwachten wij dat twee meetstations voldoende zijn. Voor het landelijke gebied maken wij gebruik van een bestaand meetstation dat ook door het Hoogheemraadschap gebruikt wordt voor de gladheidsvoorspelling voor dit gebied. Voor het stedelijke gebied wordt een nieuw meetstation geplaatst. Om de precieze locatie te bepalen worden hiervoor in het najaar van 2018 onder winterse omstandigheden infraroodmetingen uitgevoerd. Op basis van deze metingen wordt op de fietspaden wellicht nog een extra meetstation geplaatst.

De implementatie van het gladheidsmeldsysteem verloopt via de volgende stappen:

1. Het uitvoeren van een infraroodmeting om de meest geschikte locatie(s) voor een meetstation te bepalen (winter 2018);
2. Het installeren van het meetstation stedelijk gebied (2018);
3. Het contracteren van een weerdienst (2019);
4. Verfijnen van de gladheidsmelding op basis van jaarlijkse evaluatie (2020 e.v.);
5. Het jaarlijks onderhouden van het meetstation (2020 e.v.).

9.7 Voertuigen met GPS-besturing

GPS-besturing is een systeem waarbij alle strooihandelingen geautomatiseerd worden m.b.v. voor-geprogrammeerde strooiroutes en GPS coördinaten. De strooiers worden automatisch aangestuurd, waardoor de chauffeur zijn aandacht volledig kan richten op het verkeer, wat de verkeersveiligheid vergroot. Doordat alle strooierinstellingen vooraf zijn vastgelegd wordt elke strooiactie correct en volledig uitgevoerd. Dit resulteert in betere gladheidsbestrijding en vermindering van het zoutverbruik.

9.8 Integraliteit

Met het gladheidsbestrijdingsbeleid wordt aangesloten op de interne en externe context:

- het gladheidsbestrijdingsbeleid sluit aan op bestaand beleid van de gemeente;
- de gladheidsbestrijding is overeenkomstig de leidraad 'Gladheidsbestrijding' van het kennisplatform CROW;
- er wordt samenwerking gezocht met onder meer omliggende wegbeheerders en beheerders van openbare voorzieningen (toelichting: dit kan bijvoorbeeld door het afstemmen van routes en besluitvorming over al dan niet strooien, maar ook door het uitvoeren van gladheidsbestrijdingsacties op elkaars wegennet. Ook het faciliteren van bijvoorbeeld scholen en/of wijkcentra kan een vorm van samenwerking zijn).

9.9 Veiligheid en bereikbaarheid

De verkeersveiligheid en de bereikbaarheid worden geborgd volgens de richtlijnen van het CROW:

- een inwoner moet binnen 400 meter een gestrooide weg kunnen bereiken;
- we onderscheiden categorieën van wegen met bijbehorende prioriteiten (zie bijlage 1);
- de uitruktijd is maximaal 30 minuten vanaf melding;
- de strooitijd van wegen die binnen de 400-metergrens vallen, is maximaal 2 uur vanaf het moment van uitrukken;
- tussen 0.00 uur en 05.00 uur wordt geen aanvang gemaakt met strooien/schuiven/borstelen, behoudens bij ijzel en zeer zware sneeuwval.

9.10 Kwaliteit

De uitvoering van de gladheidbestrijding is gewoon goed:

- de kennis en richtlijnen van het CROW worden toegepast;
- het personeel krijgt een opleiding winterdienst en steeds een actuele instructie bij aanvang van het strooiseizoen;
- de gladheidvoorspelling wordt onderbouwd met professionele middelen en deskundige partners;
- het in te zetten materieel is van gegeden kwaliteit en wordt planmatig onderhouden.

9.11 Milieu

Het milieu wordt zo weinig mogelijk belast als gevolg van de gladheidbestrijding:

- het materieel voldoet ten minste aan de milieunorm EURO6;
- het gebruik van dooimiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt.

9.12 Arbeidsomstandigheden

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden worden de Arbo-normen nageleefd.

9.13 Aansprakelijkheid

Uitgevoerde acties worden nauwkeurig geregistreerd met behulp van geautomatiseerde apparatuur en software, zodat een zorgvuldige gladheidbestrijding aantoonbaar is.

9.14 Communicatie naar de samenleving

De communicatie naar de samenleving is helder en kenmerkt zich als tweerichtingsverkeer:

- met behulp van moderne communicatiemiddelen wordt de samenleving geïnformeerd over het nieuwe beleid, het jaarlijkse uitvoeringsplan en – waar mogelijk en/of noodzakelijk – het actuele verloop van de uitvoering;
- tijdens het strooiseizoen kunnen inwoners gladde situaties en/of klachten over gladheidbestrijding melden. Deze worden klantgericht afgehandeld en geregistreerd om te betrekken in jaarlijkse uit te voeren evaluaties;
- bij de jaarlijkse evaluatie van het strooiseizoen worden de reacties uit de samenleving betrokken.

10. Uitvoeringsplan - vooruitblik

Nadat de raad besloten heeft over het gladheidbestrijdingsbeleid voor de periode 2018 – 2023 werkt het college een uitvoeringsplan uit, dat daarna jaarlijks op ondergeschikte onderdelen door de organisatie wordt bijgewerkt. Het eerste strooiseizoen 2018 – 2019 zal een overgangsjaar zijn van curatief naar preventief. Vanaf het strooiseizoen 2019 – 2020 werken we volgens de preventieve methodiek van het CROW.

In het uitvoeringsplan per strooiseizoen worden ten minste de volgende onderwerpen opgenomen:

- Processchema en bedrijfsvoeringsmodel;
- Partijen en coördinatie;
- Communicatie;
- Gebiedsindeling en strooiroutes;
- Gladheidmeldsysteem;
- Strooimethodiek en criteria;
- Inzet en opleiding personeel;
- Middelen, materieel en onderhoud;
- Rapportages, evaluaties en verbeteringen.

11. Financiële paragraaf

Met de overgang van curatieve naar preventieve gladheidbestrijding, de inzet op voorspelbaarheid en de beheersing en registratie van uit te voeren acties zetten we in op een hoger ambitieniveau dan de bestaande praktijk. De meerkosten van deze ambitie zijn nog niet in de begroting opgenomen. Hieronder volgt een begroting van de uitvoeringskosten gevolgd door een dekkingsvoorstel.

11.1 Kosten en dekking

Voor de implementatie van het nieuwe gladheidbestrijdingsbeleid is een eenmalige investering nodig in een gladheidmeldsysteem, nieuw materieel met GPS-aansturing en opleiding van personeel. Jaarlijks terugkerende kosten betreffen de kapitaallasten van de investering, het onderhoud van het nieuwe materieel en de kosten voor het nieuwe gladheidmeldsysteem.

Met betrekking tot de personele formatie, de stalling van materieel, de zoutopslag en de voorzieningen op het steunpunt zijn geen additionele maatregelen benodigd.

IMPLEMENTATIEKOSTEN		DEKKING						
Eenmalige investering	bedrag	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ten laste van
Aanschaf gladheidmeldsysteem	€ 25.000	€ 25.000						
Aanschaf twee grote natzoutstrooiers incl. installatie GPS-systeem (aansturing en registraties)	€ 80.000		€ 80.000					
Aanschaf twee kleine natzoutstrooiers incl installatie GPS-systeem (aansturing en registraties)	€ 60.000		€ 60.000					
Aanschaf in de periode van vijf jaar één kleine natzoutstrooier incl installatie GPS-systeem (aansturing en registraties) en routes	€ 30.000			€ 30.000				
Opleiding personeel	€ 25.000	€ 25.000						Reguliere begroting
totaal	€ 220.000	€ 50.000	€ 140.000	€ 30.000	€ 0	€ 0	€ 0	
Jaarlijkse kosten	bedrag in euro's	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ten laste van
Onderhoud gladheidmeldsysteem	€ 6.500		€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500	Reguliere begroting
Afschrijving meldsysteem	€ 2.500		€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	
Afschrijving twee grote natzoutstrooiers	€ 6.667			€ 6.667	€ 6.667	€ 6.667	€ 6.667	
Afschrijving twee kleine natzoutstrooiers	€ 5.000			€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	
Afschrijving kleine natzoutstrooier	€ 2.500				€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	
totaal	€ 23.167	€ 0	€ 9.000	€ 20.667	€ 23.167	€ 23.167	€ 23.167	

Gladheidmeldsysteem

Voor de aanschaf van een gladheidmeldsysteem (in 2018) is een investeringsbudget nodig van € 25.000. De hierbij behorende jaarlast van € 2.500 komt ten laste van het begrotingssaldo 2019 en verder.

Lasten hogere aanschafkosten zoutstrooiers

Op basis van dit plan is er de komende jaren een investeringsbudget nodig van €170.000 voor de aanschaf van zoutstrooiers. De hierbij behorende jaarlast is € 14.167. In het tractiefonds is al rekening gehouden met een last (voor aanschaf en vervanging van strooiers) van € 10.667. Het plan leidt dus tot een extra jaarlast van € 3.500 (€ 14.167 - € 10.667). Dit wordt veroorzaakt door hogere aanschafkosten van deze tractiemiddelen. Deze extra lasten van € 3.500 zullen gedekt worden uit de bestemde reserve tractie. Omdat er in het tractiefonds nog geen rekening is gehouden met deze extra onttrekking zal er structureel een bedrag van € 3.500 aan de reserve toegevoegd moeten worden. Deze toevoeging komt ten laste van het begrotingssaldo 2020 en verder.

Investeringsbudgetten zoutstrooiers

In totaal is er voor de aanschaf en vervanging van zoutstrooiers een investeringsbudget nodig van € 170.000. Investeringsbudgetten worden, of ze nu wel of niet opgenomen zijn in een onderhoudsplan en gedekt worden uit een bestemde reserve, door de raad beschikbaar gesteld. Door de raad zijn al eerder investeringsbudgetten beschikbaar gesteld tot een bedrag van € 75.000 voor de vervanging van strooiers. Dit bedrag hoeft uiteraard niet nogmaals beschikbaar gesteld te worden. Voor uitvoering van het plan zal er nog een investeringsbudget van € 95.000 (€ 170.000 - € 75.000) door de raad beschikbaar gesteld moeten worden. De lasten hiervan zullen zoals hierboven is toegelicht gedekt worden uit de bestemde reserve tractie.

Samengevat

Dit gladheidsbeleidplan leidt tot een verlaging van het begrotingssaldo in 2019 met € 2.500 en vanaf 2020 met € 6.000 structureel. Dit wordt voor € 2.500 veroorzaakt door aanschaf van een gladheidsmeldsysteem en vanaf 2020 komt hier € 3.500 extra bij door hogere kosten van aanschaf zoutstrooiers.

Gladheidsbeleidsplan 2018-2023

Investeringsbudget	Investerend 2018	Kapitaal 2018	Investerend 2019	Afschrijving 2019	Investerend 2020	Afschrijving 2020	Investerend 2021	Afschrijving 2021	Investerend 2022	Afschrijving 2022	Investerend 2023	Afschrijving 2023
Gladheidsmeldsysteem	€ 25.000			€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500
Twee grote natzoutstrooiers met toebehoren			€ 80.000	€ -		€ 6.667		€ 6.667		€ 6.667		€ 6.667
Twee kleine natzoutstrooiers met toebehoren			€ 60.000	€ -		€ 5.000		€ 5.000		€ 5.000		€ 5.000
Een kleine natzoutstrooier met toebehoren			€ -	€ -	€ 30.000	€ -		€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500
Totaal	€ 25.000	€ -	€ 140.000	€ 2.500	€ 30.000	€ 14.167	€ -	€ 16.667	€ -	€ 16.667	€ -	€ 16.667

Jaarlijkse lasten	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
Gladheidsmeldsysteem				€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500
Twee grote natzoutstrooiers met toebehoren				€ -		€ 6.667		€ 6.667		€ 6.667		€ 6.667
Twee kleine natzoutstrooiers met toebehoren				€ -		€ 5.000		€ 5.000		€ 5.000		€ 5.000
Een kleine natzoutstrooier met toebehoren				€ -		€ -		€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ 2.500	€ -	€ 14.167	€ -	€ 16.667	€ -	€ 16.667	€ -	€ 16.667

Mutatie in begroting	2018	2018	2019	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
Gladheidsmeldsysteem				€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500
Twee grote natzoutstrooiers met toebehoren				€ -		€ 6.667		€ 6.667		€ 6.667		€ 6.667
Twee kleine natzoutstrooiers met toebehoren				€ -		€ 5.000		€ 5.000		€ 5.000		€ 5.000
Een kleine natzoutstrooier met toebehoren				€ -		€ -		€ 2.500		€ 2.500		€ 2.500
Reeds opgenomen in reserve tractie/begroting (object 14,15,16,19, ZV11)				€ -		€ -9.436		€ -11.691		€ -11.734		€ -11.677
Rente en afronding						€ 1.269		€ 1.024		€ 1.067		€ 1.010
Mutatie reserve tractie				€ -		€ 3.500		€ 3.500		€ 3.500		€ 3.500
Totaal wijziging begroting	€ -	€ -	€ -	€ 2.500	€ -	€ 6.000	€ -	€ 6.000	€ -	€ 6.000	€ -	€ 6.000

Bijlagen

1. Categorieën en prioriteiten gladheidsbestrijding (CROW)

Tabel 11. Richtlijnen voor de actietijd bij sneeuwruimen op diverse categorieën wegen *)

Categorie	Maximalsnelheid (km/h)	Kenmerken	Prioriteit	Aanbevolen actietijd (max)
Buiten de bebouwde kom				
Nationale stroomweg	130/120/100/80	autosnelweg	hoog	1,5 uur **)
Regionale stroomweg	100	autoweg, vluchtvoorzieningen, niet overschrijdbare rijrichtingscheiding, ongelijkvloerse kruisingen	hoog	2 uur
Gebiedsontsluitingsweg	80	2x2 of 2x1 rijstroken, rijbaanscheiding, gelijkvloerse kruisingen, onderbroken langsmarkering	hoog	3 uur
Erftoegangsweg	60	1 rijloper, fiets op de rijbaan	middel	4 uur
Vrijliggend fietspad	40	door tussenberm gescheiden van rijbaan of met eigen tracé, bestemd voor fietsers, snorfietsers en eventueel bromfietsers	hoog	3 uur
Binnen de bebouwde kom				
Gebiedsontsluitingsweg	70/50	2x1 of 2x2 rijstroken, rijbaanscheiding, onderbroken kantmarkering, geen fiets op de rijbaan, bromfiets op de rijbaan (bij 50 km/h), gesloten verharding	hoog	3,5 uur
Erftoegangsweg	30	1 rijloper, geen rijbaanscheiding, geen kant- en asmarkering, fiets en bromfiets op rijbaan, bij voorkeur open verharding	laag	48 uur
Vrijliggend fietspad	30	door tussenberm gescheiden van rijbaan of met eigen tracé, bestemd voor fietsers en snorfietsers	hoog	3,5 uur
Busbaan / busstrook	50	rijbaan/rijstrook voor bussen van het openbaar vervoer en eventueel andere daarop toegelaten voertuigen	hoog	3,5 uur
Winkelgebied	5	winkelcentrum, voetgangersgebied in stadscentrum	hoog/middel	3 uur
Erf	5	gebied waar verblijfsfunctie domineert, aangeduid door bord G5 (RVV 1990)	laag	48 uur
Parkeervoorzieningen	5	openbare parkeervoorzieningen	laag	48 uur
Speciale bestemmingen	50/30/5	wegen, fietspaden en voetpaden ter ontsluiting van belangrijke openbare voorzieningen (ziekenhuizen, verzorgingshuizen, scholen, gemeentehuis, politiebureau en dergelijke)	middel	3 uur

BRON: CROW, Organisatie en bestrijding van wintergladheid, maart 2017

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Ondernemend en betrokken.

W. van der Knoopdreef 1
1132 KN Volendam
Telefoon: 0299-398398
Email: info@edam-volendam.nl

www.edam-volendam.nl